

Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej (EUWT)

**Warsztaty na temat EUWT w Gorzowie Wlkp.(we
współpracy z IGOB EZIG), 02.03.2011**

www.ewiv.eu

Hans-Jürgen Zahorka, mł. asesor

Ramy prawne:

- Rozporządzenie WE (nr 1082/2006); skrót w 23 językach urzędowych!
- Rozporządzenia WE nie należy mylić z np. rozporządzeniami na poziomie samorządowym – te mają rangę ustawy (państwa członkowskie nie mogą ich zmieniać)
- Przeciwnieństwo: np. dyrektywy WE (muszą zostać wdrożone do prawa krajowego przez wszystkie państwa członkowskie UE)

W preambule:

- Mają na celu usunięcie dzielących do tej pory granic
- Ma na celu ułatwienie i upowszechnianie współpracy terytorialnej, niezależnie od tego, czy Wspólnota wnosi do nich wkład finansowy
- EUWT posiada osobowość prawną
- Zadania i kompetencje EUWT mają być określone „w konwencji” (obojętnie jak – w formie ustawy lub innego aktu prawnego)

Finanse i kompetencje

- EUWT nie wpływa na „odpowiedzialność finansową” władz regionalnych i lokalnych, a także państw członkowskich
- EUWT przeprowadza
 - Projekty (także współfinansowane, np. funduszy strukturalnych
 - Zainicjowane przez krajowe/regionalne/lokalne władze działania w zakresie współpracy terytorialnej – z wkładem finansowym UE
- EUWT wyposażone jest w zdolność do działania w imieniu swoich członków

Przedmiotem konwencji EUWT NIE są:

- Uprawnienia władz regionalnych i lokalnych „jako władz publicznych”
- Uprawnienia policyjne i regulacyjne
- Wymiar sprawiedliwości i polityka zagraniczna
- Przestrzeganie zasady pomocniczości; zasada proporcjonalności j/w, tylko dla osiągnięcia celów EUWT

Ramy prawne

- Cel: ułatwianie i upowszechnianie współpracy transgranicznej, transnarodowej lub międzyregionalnej
- Wyłączny cel: wzmocnienia spójności ekonomicznej i społecznej
- EUWT może nabywać lub zbywać mienie ruchome i nieruchome,
- zatrudniać pracowników,
- występować jako strona w postępowaniu sądowym

Prawo właściwe

- 1. Rozporządzenie WE ws. EUWT
- 2. Regulacje w „porozumieniu” z państwami członkowskimi
- 3. Prawo państwa członkowskiego (z siedzibą statutową EUWT), a w Niemczech prawo kraju związkowego (Brandenburgia)
- W przypadku gdy zgodnie z prawem Wspólnoty lub międzynarodowym prawem prywatnym konieczne jest dokonanie wyboru prawa, EUWT traktowane jest jako podmiot państwa członkowskiego, w którym znajduje się jego siedziba statutowa.

Członkowie

- Państwa członkowskie UE, regionalne i lokalne jednostki terytorialne
- Instytucje publiczne w rozumieniu prawa zamówień publicznych
- Także stowarzyszenia w/w instytucji publicznych
- NIE dla podmiotów prywatnych (inaczej niż w przypadku EZIG)
- EUWT składa się z członków z przynajmniej dwóch państw UE.

Utworzenie

- Z inicjatywy przyszłych członków (subsydiarność warunkiem gwarancji samorządowej)!
- Kopia proponowanej konwencji i statutu należy dostarczyć państwu członkowskiemu (do odpowiedniego ministerstwa)
- Decyzja państwa w terminie 3 miesięcy
- Odmowa wymaga uzasadnienia
- Wszelkie zmiany konwencji oraz wszelkie istotne zmiany statutu podlegają zatwierdzeniu przez państwa członkowskie

Kontrola zarządzania funduszami publicznymi

- Państwo członkowskie, w którym znajduje się siedziba statutowa EUWT, wyznacza organ właściwy do realizacji tego zadania
- „Międzynarodowe standardy audytu“
- Państwo członkowskie informuje inne zainteresowane państwa członkowskie o wszelkich trudnościach zaistniałych podczas kontroli
- Możliwa wewnętrzna kontrola przez biegłych rewidentów z dwóch krajów

Budżet

- Roczny budżet (komponent dotyczący „kosztów bieżących”, „komponent operacyjny”)
- Uchwalony na zgromadzeniu członków
- Sporządzanie sprawozdania finansowego, przeprowadzenie audytu i publikacja tego sprawozdania podlegają przepisom państwa członkowskiego

Odpowiedzialność

- Likwidacja, upadłość, zaprzestanie płatności...itd. podlegają przepisom prawa państwa członkowskiego
- EUWT ponosi odpowiedzialność za swoje zobowiązania „niezależnie od ich charakteru”; udział każdego członka ustalony proporcjonalnie, chyba że prawo krajowe wyłącza lub ogranicza odpowiedzialność
- Gdy odpowiedzialność jednego członka EUWT ograniczona prawem krajowym, to pozostali członkowie mogą także ograniczyć swoją odpowiedzialność w statucie; → możliwe „EUWT z O.O.” (inaczej niż w EZIG)
- Państwo członkowskie może zakazać rejestracji na jego terytorium EUWT, którego członkowie ponoszą ograniczoną odpowiedzialność.

„Konwencja“

- EUWT podlega konwencji zawartej jednogłośnie przez jego członków
- Determinuje „strategiczne” aspekty, np. oznaczenie, siedzibę statutową, cele, zadania, ich zasięg terytorialny (np. linie kolejowe/dworce w Brandenburgii i polskich województwach, trasy kolejowe... itd.), listę członków, prawo właściwe do celów interpretacji i stosowania konwencji (państwo członkowskie)... itp.

Statut

- Zawiera wszystkie postanowienia konwencji
- postanowienia dotyczące sposobu działania wszystkich organów
- Posiada przynajmniej następujące organy:
 - zgromadzenie członków
 - dyrektora, prawnego reprezentanta
 - dodatkowe organy
- dodatkowe organy „o wyraźnie określonych uprawnieniach“
 - Języki robocze, zarządzanie personelem (wł. rekrutacje, umowy)
 - uzgodnienia dotyczące odpowiedzialności finansowej członków

Interes publiczny

- Jeśli EUWT prowadzi jakąkolwiek działalność naruszającą przepisy państwa członkowskiego dotyczące porządku lub bezpieczeństwa publicznego, zdrowia lub moralności publicznej lub naruszającą interes publiczny państwa członkowskiego, „właściwy organ” tego państwa członkowskiego może zakazać prowadzenia tej działalności na jego terytorium lub zażądać wystąpienia z EUWT „swoich”
- Zakazy takie nie mogą stanowić środka arbitralnego lub ukrytego ograniczania współpracy terytorialnej członków EUWT!
Możliwa kontrola decyzji właściwego organu przez organ sądowy (także Europejski Trybunał Konstytucyjny)
- Rozwiązanie przez właściwy sąd lub organ państwa członkowskiego

EUWT a jurysdykcja

- Osoby trzecie pokrzywdzone w wyniku działań EUWT mogą dochodzić swoich roszczeń przed sądem administracyjnym lub cywilnym
- Obywatele mogą korzystać ze wszystkich swoich praw, np. decyzji administracyjnych dotyczących działalności prowadzonej przez EUWT, dostępu do usług we własnym języku (wymóg wielojęzyczności) czy do informacji

Przepisy końcowe

- Do dnia 1 sierpnia 2011 r. Komisja przedkłada sprawozdanie w sprawie stosowania niniejszego rozporządzenia; nowa reforma prawna
- Wcześniejsze doświadczenia, jak np. Euregio Aachen-Maastricht-Lüttich – formy prawne, lub „Układ z Karlsruhe” (Karlsruher Abkommen) (bez zastosowania)
- Uważnie rozważa się wszystkie aspekty EUWT; w Komitecie Regionów UE (KR) niejedna osoba „robi raban”

Dalsze wnioski

- Dotychczas zarejestrowano i opublikowano w Dzienniku Urzędowym UE ok. 10 ugrupowań (od roku 2008). Dobra liczba, jeśli wziąć pod uwagę czas wszystkich przygotowań!
- Masa dyskusji i konkretnych kroków
- Transgraniczne EUWT dot. linii kolejowych to dobra decyzja w kontekście europejskim, przede wszystkim razem z EZIG dla sektora prywatnego
- Potrzeba działalności na dziesiątki lat

... i:

- W EUWT powszechne są 1. krajowe i 2. transgraniczne konsultacje, potem powołanie gremium kierowniczego, które np. przygotowuje konwencję i statut i utrzymuje kontakt z obydwoma państwami członkowskimi,
- Udział gremium fachowców, które troszczy się o to, by administracja nie traciła zainteresowania działalnością ugrupowania
- Rozporządzenie WE 1082/2006 jest identyczne w Polsce i w Niemczech. Z tego względu realne jest wypracowanie struktur ponadnarodowych